Gesetz-Sammlung

für die

Königlichen Preußischen Staaten.

ZBIOR PRAW

dla

Państw Królestwa Pruskiego.

Nro. 15.

(No. 878.) Abkommen zu Beförderung der Rechtspflege zwischen den Königlich-Preußischen Staaten und dem Großherzogthum Sachsen-Weimar-Eisenach. Vom $\frac{25sten}{8ten}$ Juni 1824.

Zwischen der Königlich-Preußischen und der Großherzoglich-Sächsisch-Weimar-Eisenachischen Regierung ist zur Beförderung der Rechtspflege folgende Uebereinkunft getroffen worden.

I. Allgemeine Bestimmungen.

Art. 1. Die Gerichte beider Staaten leisten sich gegenseitig alle diejenige Rechtshülfe, welche sie den Gerichten des Inlandes, nach dessen Gesetzen und Gerichtsverfassung, nicht verweigern dürfen, in wiefern das gegenwärtige Abkommen nicht besondere Einschränkungen feststellt.

Art. 2. Die Vollstreckbarkeit der richterlichen Erkenntnisse wird gegenseitig anerkannt, dafern diese nach den nähern Bestimmungen des gegenwärtigen Abkommens von einem beiderseits als kompetent anerkannten Gericht gesprochen worden sind, und nach den Gesetzen des Staats, von dessen Gericht sie gefällt worden, die Rechtskraft bereits beschritten haben.

Solche Erkenntnisse werden an dem in dem anderen Staate befindlichen Vermögen des Sachfälligen unweigerlich vollstreckt.

(No. 878.) Układ względem ułatwienia trybu sądownictwa między Król. Pruskiemi Państwami a W. Xięstwem Sachsen-Weimar-Eisenach. Z dnia $\frac{25}{8}$. Czerwca 1824.

Między Król. Pruskim a W. Xiążęcym Sasko-Weymarsko-Eisenachskim Rządem zawartym został następuiący układ względem ułatwienia trybu sądownictwa.

I. *Ogólne postanowienia.*

Art. 1. Sądy obu państw udzielaią sobie nawzaiem wszelkiéy téy pomocy prawnéy, któréy sądom kraiu swego, stósownie do iego praw i urządzenia sądowego, nie mogą odmówić, na ile układ niniejszy osobnych nie stanowi ograniczeń.

Art. 2. Z obu stron przyrzeka się przywodzenie do exekucyi wyroków sądowych, skoro te podług bliższych niniejszego układu oznaczeń przez sąd obustronnie za właściwy uznany wydane zostały, i stósownie do ustaw państwa, w którego sądzie zapadły, moc prawną iuż osiągnęły.

Wyroki takowe wykonywane będą niewzbronnie na znayduiącym się w drugiém państwie maiątku strony, która sprawę przegrała.

Art. 3. Ein von einem zuständigen Gericht gefälltes rechtskräftiges Erkenntniß begründet vor den Gerichten des andern Staates die Einrede des rechtskräftigen Urtheils (exceptio rei judicatae) mit denselben Wirkungen, als wenn das Urtheil von einem Gericht desjenigen Staates, in welchem solche Einrede geltend gemacht wird, gesprochen wäre.

Art. 3. Wydany przez właściwy sąd wyrok prawomocny upoważnia przed sądami drugiego państwa excepcyą wyroku prawomocnego (exceptio rei judicatae) z temiż skutkami, iakoby wyrok ferowany był przez sąd tego państwa, w którém takowa excepcya została zaniesioną.

II. Besondere Bestimmungen.

1) Rücksichtlich der Gerichtsbarkeit in bürgerlichen Rechtsstreitigkeiten.

Art. 4. Keinem Unterthan ist es erlaubt, sich durch freiwillige Prorogation, der Gerichtsbarkeit des andern Staates, dem er als Unterthan und Staatsbürger nicht angehört, zu unterwerfen. Keine Gerichtsbehörde ist befugt, der Requisition eines solchen gesetzwidrig prorogirten Gerichts um Stellung des Beklagten oder Vollstreckung des Erkenntnisses Statt zu geben, vielmehr wird jedes von einem solchen Gericht gesprochene Erkenntniß in dem andern Staate als ungültig betrachtet.

Der Kläger folgt dem Beklagten.

Art. 5. Beide Staaten erkennen den Grundsatz an, daß der Kläger dem Gerichtsstand des Beklagten zu folgen habe; es wird daher das Urtheil der fremden Gerichtsstelle nicht nur, sofern dasselbe den Beklagten, sondern auch sofern es den Kläger, z. B. rücksichtlich der Erstattung von Gerichtskosten, betrifft, in dem andern Staate als rechtsgültig erkannt und vollzogen.

Wiederklage.

Art. 6. Für die Wiederklage ist die Gerichtsbarkeit des über die Vorklage zuständigen Richters begründet, dafern nur jene mit dieser im rechtlichen Zusammenhange steht und sonst nach den Landesgesetzen des Vorbeklagten zulässig ist.

II. *Szczególne postanowienia.*

1) Co do sądownictwa w sprawach cywilnych.

Art. 4. Nie wolno żadnemu poddanemu poddawać się przez dobrowolną prorogacyą sądownictwu drugiego państwa, do którego iako poddany i obywatel nie należy. Żadna władza sądowa nie iest mocną przychylić się do rekwizycyi sądu takiego, do którego się bezprawnie odwołano, o przystawienie obżałowanego lub o wyexekwowanie wyroku, owszem każden przez takowy sąd ferowany wyrok będzie w drugiém państwie za nieważny uważanym.

Powód ma iść za forum oskarzonego.

Art. 5. Oba państwa uznaią zasadę, iż powód iść powinien za forum oskarzonego; a zatém wyrok obcego sądu nietylko o ile oskarzonego, ale też o ile się tyczy powoda, n. p. co do zwrócenia kosztów sądowych, w drugiém państwie za prawoważny uznanym i spełnionym będzie.

Rekonwencya.

Art. 6. We względzie rekonwencyi przyzwoitą iest jurysdykcya właściwego względem konwencyi Sędziego, skoro tylko tamta z tą w prawnym zostaie związku i zresztą według ustaw kraiowych zapozwanego w konwencyi może mieć mieysce.

Provokations-Klage.

Art. 7. Die Provokations-Klagen (ex lege diffamari oder ex lege si contendat) werden erhoben vor dem persönlich zuständigen Gerichte der Provokanten, oder da, wohin die Klage in der Hauptsache selbst gehörig ist; es wird daher die von diesem Gericht, besonders im Falle des Ungehorsams, rechtskräftig ausgesprochene Sentenz von der Obrigkeit des Provozirten als vollstreckbar anerkannt.

Persönlicher Gerichtsstand.

Art. 8. Der persönliche Gerichtsstand, welcher entweder durch den Wohnsitz in einem Staate, oder bei denen, die einen eigenen Wohnsitz noch nicht genommen haben, durch die Herkunft in dem Gerichtsstande der Aeltern begründet ist, wird von beiden Staaten in persönlichen Klagsachen dergestalt anerkannt, daß der Unterthan des einen Staats von den Unterthanen des andern nur vor seinem persönlichen Richter belangt werden darf. Es müßten denn bei jenen persönlichen Klagsachen, neben dem persönlichen Gerichtsstande, noch die besonderen Gerichtsstände des Kontraktes oder der geführten Verwaltung konkurriren, welchen Falls die persönliche Klage auch vor diesen Gerichtsständen erhoben werden kann.

Art. 9. Die Absicht, einen beständigen Wohnsitz an einem Orte nehmen zu wollen, kann sowohl ausdrücklich, als durch Handlungen, geäußert werden. Das Letztere geschieht, wenn jemand an einem gewissen Orte ein Amt, welches seine beständige Gegenwart daselbst erfordert, übernimmt, Handel oder Gewerbe daselbst zu treiben anfängt, oder sich daselbst alles, was zu einer eingerichteten Wirthschaft gehört, anschafft. Die Absicht muß aber nicht blos in Beziehung auf den Staat, sondern selbst auf den Ort, wo der Wohnsitz genommen werden soll, bestimmt geäußert seyn.

Art. 10. Wenn Jemand sowohl in dem einen als in dem andern Staate seinen Wohnsitz in dem landesgesetzlichen Sinne genommen hat, so hängt die Wahl des Gerichtsstandes von dem Kläger ab.

Skarga prowokacyina.

Art. 7. Skargi prowokacyine (ex lege diffamari lub ex lege si contendat) wnoszone będą do sądu właściwego fori personalis prowokantów, lub tam, dokąd skarga w sprawie główney należy; a zatém wyrok przez tenże sąd, mianowicie w przypadku nieposłuszeństwa, prawomocnie wydany, uznany będzie przez zwierzchność prowokowanego za powinny być wykonanym.

Forum osobiste.

Art. 8. Osobiste forum, polegaiące albo na zamieszkaniu w iedném państwie, lub, co do tych, którzy nie obrali ieszcze własnego zamieszkania, wynikaiące z urodzenia in foro rodziców (forum originis), uznaie się od obu państw w sprawach osobistych w ten sposób, iż poddany iednego państwa przez poddanych drugiego tylko przed swego sędziego osobistego zapozwanym być może. Chybaby przy owych osobistych sprawach, obok forum osobistego, konkurrowały ieszcze szczególne fora kontraktu lub prowadzonéy administracyi, w którym to razie skarga osobista także przed temi forami wnoszoną być może.

Art. 9. Zamiar względem obrania stałego zamieszkania w którémkolwiek mieyscu, obiawionym być może tak wyraźnie, iako też przez czyny (facta); przez ostatnie, gdy kto gdziekolwiek obeymuie urząd, wymagaiący ciągłéy iego tamże przytomności, rozpoczyna tamże handel lub proceder, albo zaopatruie się tamże we wszystko, co do urządzonego należy gospodarstwa. Wszakże zamiar ten oświadczonym być winien z pewnością nie tylko co do państwa, lecz nawet i co do mieysca, gdzie zamieszkanie ma być obraném.

Art. 10. Gdy kto tak w iedném iak drugiém państwie obrał sobie zamieszkanie w znaczeniu praw kraiowych; wybor fori zależy od powoda.

Art. 11. Der Wohnsitz des Vaters, wenn dieser noch am Leben ist, begründet zugleich den ordentlichen Gerichtsstand des noch in seiner Gewalt befindlichen Kindes, ohne Rücksicht auf den Ort, wo dasselbe geboren worden, oder wo das Kind sich nur eine Zeitlang aufhält.

Art. 12. Ist der Vater verstorben, so verbleibt der Gerichtsstand, unter welchem derselbe zur Zeit seines Ablebens seinen Wohnsitz hatte, der ordentliche Gerichtsstand des Kindes, so lange dasselbe noch keinen eignen ordentlichen Wohnsitz rechtlich begründet hat.

Art. 13. Ist der Vater unbekannt, oder das Kind nicht aus einer Ehe zur rechten Hand erzeugt, so richtet sich der Gerichtsstand eines solchen Kindes auf gleiche Art nach dem gewöhnlichen Gerichtsstand der Mutter.

Art. 14. Diejenigen, welche in dem einen oder dem andern Staate, ohne dessen Bürger zu seyn, eine abgesonderte Handlung, Fabrik, oder ein anderes dergleichen Etablissement besitzen, sollen wegen persönlicher Verbindlichkeiten, welche sie in Ansehung solcher Etablissements eingegangen haben, sowohl vor den Gerichten des Landes, wo die Gewerbs-Anstalten sich befinden, als vor dem Gerichtsstande des Wohnorts belangt werden können.

Art. 15. Die Uebernahme einer Pachtung, verbunden mit dem persönlichen Aufenthalte auf dem erpachteten Gute, soll den Wohnort des Pachters im Staate begründen.

Art. 16. Ausnahmsweise sollen Studirende und Dienstboten auch in demjenigen Staate, wo sie sich in dieser Eigenschaft aufhalten, während dieser Zeit noch einen persönlichen Gerichtsstand haben, hier aber, so viel ihren persönlichen Zustand und die davon abhangenden Rechte betrifft, ohne Ausnahme nach den Gesetzen ihres Wohnortes und ordentlichen Gerichtsstandes beurtheilt werden.

Art. 11. Zamieszkanie oyca, gdy ten iest ieszcze przy życiu, składa zarazem zwyczayne forum znayduiącego się ieszcze pod iego władzą dziecka, bez względu na mieysce, gdzie się toż urodziło, lub gdzie tylko przez czas nieiaki bawi.

Art. 12. Jeżeli oyciec nie żyie, wówczas forum to, pod którém on umieraiąc miał swe zamieszkanie, pozostaie zwyczayném forum dziecka, dopókąd toż nie obierze sobie prawnie własnego zwyczaynego zamieszkania.

Art. 13. Jeżeli oyciec iest niewiadomy, lub ieżeli dziecko nie iest spłodzone z rodziców zaślubionych na prawą rękę, wówczas forum takowego dziecka stósuie się w równymże sposobie według zwyczaynego forum matki.

Art. 14. Ci, co w iedném lub w drugiém państwie, nie będąc iego obywatelami, osobny handel, fabrykę, lub inny tympodobny zakład posiadaią, mogą względem osobistych ich obowiązków tyczących się tychże zakładów, tak do Sądów kraiu, gdzie się takowe zakłady znayduią, iako też do forum mieysca zamieszkania być zapozywani.

Art. 15. Obięcie dzierzawy, połączone z osobistym pobytem w dobrach dzierzawionych, uzasadniać ma forum dzierzawcy w państwie.

Art. 16. Studenci i służący maią przez wyiątek i w tém państwie, gdzie w téy własności przebywaią, mieć w tym przeciągu czasu ieszcze personale forum, w niém zaś, ile się tyczy ich osobistego stanu i praw od niego zawisłych, bez wyiątku według ustaw ich mieysca zamieszkania i zwyczaynego forum maią być sądzeni.

Gerichtsstand der Erben.

Art. 17. Erben werden wegen persönlicher Verbindlichkeiten ihres Erblassers vor dessen Gerichtsstande so lange belangt, als die Erbschaft ganz oder theilweise noch dort vorhanden, oder, wenn der Erben mehrere sind, noch nicht getheilt ist.

Allgemeines Gant-Gericht.

Art. 18. Im Konkurs wird der persönliche Gerichtsstand des Schuldners auch als allgemeines Gant-Gericht anerkannt, ausgenommen, wenn der größere Theil des Vermögens, bei dessen Bestimmung das über die Vermögens-Masse aufzunehmende Inventarium und Taxe zum Grunde zu legen ist, in dem andern Staate sich befindet, wo alsdann dem letztern unter der im Art. 22. enthaltenen Beschränkung das Recht des Allgemeinen Gant-Gerichts zugestanden wird.

Art. 19. Aktiv-Forderungen werden, ohne Unterschied, ob sie hypothekarisch sind oder nicht, angesehen, als befänden sie sich an dem Wohnorte des Gemeinschuldners.

Art. 20. Einem Partikular-Konkurse wird nicht statt gegeben, ausgenommen, wenn ein gesetzlich begründetes Separations-Recht geltend gemacht wird, namentlich wenn der Gemeinschuldner in dem andern Staate, wo er seinen Wohnsitz nicht hatte, eine abgesonderte Handlung, Fabrik, oder ein andres dergleichen Etablissement, welches als ein eigenes Ganzes einen besondern Inbegriff von Rechten und Verbindlichkeiten des Gemeinschuldners bildet, besitzt, welchen Falls zum Vortheile derjenigen Gläubiger, welche in Ansehung dieses Etablissements besonders kreditirt haben, ein Partikular-Konkurs eröffnet werden darf.

Wirkungen des Allgemeinen Gant-Gerichtsstandes.

Art. 21. Alle Forderungen, sie seyen auf ein dingliches oder persönliches Recht gegründet, sind allein bei dem allgemeinnen Gant-Gerichte einzuklagen, oder wenn sie bereits klagbar gemacht worden, dort

Forum spadkobierców.

Art. 17. Spadkobiercy będą względem osobistych obowiązków swego spadkodawcy tak długo do iego forum zapozywani, dopóki się tam spadek w całości lub w części ieszcze znayduie, lub, gdy kilku iest spadkobierców, ieszcze nie iest podzielonym.

Ogólny sąd nazwany Gant-Gericht.

Art. 18. W konkursie uznaie się osobiste dłużnika forum także iako ogólny sąd Gant-Gericht zwany, wyiąwszy, gdy większa część maiątku, przy którego oznaczeniu wziąść należy za zasadę sporządzić się maiący względem massy maiątku inwentarz i taxę, w drugiém znayduie się państwie, gdzie wówczas ostatniemu pod zawartém w art. 22. ograniczeniem przyznaie się prawo ogólnego Sądu (Gant-Gericht).

Art. 19. Pretensye czynne, bez różnicy, czy są hipoteczne lub nie, uważane będą, iako znayduiące się w mieyscu zamieszkania wspólnego dłużnika.

Art. 20. Otworzenie tak nazwanego partykularnego konkursu nie ma mieysca, wyiąwszy ten przypadek, gdzie się kto odzywa z legalnie uzasadnioném prawem separacyi, mianowicie gdy wspólny dłużnik w drugiém państwie, gdzie nie miał swego zamieszkania, posiada osobny handel, fabrykę, lub inny tympodobny zakład, który iako ograniczona w sobie istota oddzielny składa zbiór praw i obowiązków wspólnego dłużnika, w którym to razie na rzecz tych wierzycieli, którzy we względzie tego zakładu kredyt dali, konkurs partykularny otworzonym być może.

Skutki ogólnego Sądu (Gant-Gericht).

Art. 21. Wszelkie pretensye, zasadzaiące się na rzeczowém lub osobistém prawie, zaskarżane być maią iedynie w ogólnym sądzie (Gant-Gericht), lub ieżeli względem nich iuż

weiter zu verfolgen. Das außerhalb Landes befindliche Vermögen des Gemeinschuldners wird, nach vorgängiger Veräußerung der Grundstücke und Effekten durch den Richter der gelegenen Sache dem Gant-Gerichte abgeliefert.

Rechtliche Beurtheilung und Ordnung der dinglichen und persönlichen Rechte.

Art. 22. Dingliche Rechte werden nach den Gesetzen des Ortes der belegenen Sache beurtheilt und geordnet, über die Rangordnung rein persönlicher Ansprüche und deren Verhältniß zu den dinglichen Rechten, entscheiden die am Orte des Gant-Gerichtes geltenden Gesetze, und es findet kein Unterschied zwischen in- und ausländischen Gläubigern, als solchen, statt. Damit insbesondere bei der Eigenthümlichkeit der Preußischen Hypothekenverfassung die auf den im Preußischen Gebiete gelegenen Grundstücken eingetragenen Gläubiger in ihren Rechten keinen Schaden leiden, hat es in Rücksicht ihrer bei der Absonderung und Vertheilung der Immobiliar Masse nach den Vorschriften der Allgemeinen Gerichtsordnung Th. I. Tit 50. §§. 489. bis 522. sein Bewenden.

Dinglicher Gerichtsstand.

Art. 23. Alle Realklagen, desgleichen alle possessorischen Rechtsmittel, wie auch die sogenannten actiones in rem Scriptae, müssen, dafern sie eine unbewegliche Sache betreffen, vor dem Gericht, in dessen Bezirk sich die Sache befindet, — können aber, wenn der Gegenstand beweglich ist, auch vor dem persönlichen Gerichtsstande des Beklagten erhoben werden, — vorbehältlich dessen, was auf den Fall des Konkurses bestimmt ist.

Art. 24. In dem Gerichtsstand der Sache können keine blos (rein) persönlichen Klagen angestellt werden.

Art. 25. Eine Ausnahme von dieser Regel findet jedoch statt, wenn gegen den Besitzer unbeweglicher Güter eine solche persönliche Klage angestellt wird, welche aus dem Besitze des Grundstücks oder aus Hand-

skarga zaszła, tamże daléy powinny być popierane. Znayduiący się za kraiem maiątek wspólnego dłużnika, po poprzedniém sprzedaniu gruntów i ruchomości sędzia rei sitae Sądowi (Gant-Gericht) wydaie.

Prawne rozpoznanie i oznaczenie praw rzeczowych i osobistych.

Art. 22. Prawa rzeczowe rozpoznawaią się według ustaw mieysca rei sitae i podług tychże oznacza się porządek ich zaspokoienia, względem klassyfikacyi ściśle osobistych pretensyi i ich stósunku do praw rzeczowych, rozstrzygaią istnące w mieyscu sądu (Gant-Gericht) ustawy, i żadnéy nie ma różnicy między kraiowymi i zagranicznymi wierzycielami, iako takimi. Aby szczególniéy przy właściwości Pruskiego urządzenia hipotecznego zaintabulowani na położonych w Państwie Pruskiém gruntach wierzyciele żadnego w prawach swoich nie ponieśli uszczerbku, pozostaie się względem nich przy oddzieleniu i dystrybucyi massy nieruchoméy według przepisów Powszechnéy Ordynacyi Sądowéy Cz. I. Tyt. 50. §§. 489. do 522.

Forum rzeczowe.

Art. 23. Wszelkie skargi realne, podobnież wszelkie sprawy possessoryine, niemniéy tak nazwane actiones in rem Scriptae, powinny, skoro się tyczą rzeczy nieruchoméy, do sądu, w którego obwodzie rzecz się znayduie, — mogą zaś, skoro przedmiot iest ruchomym, także do osobistego forum oskarżonego, być wnoszone, — z zastrzeżeniem tego, co na przypadek konkursu przepisano.

Art. 24. W forum realném nie mogą żadne ściśle osobiste skargi być wnoszone.

Art. 25. Ma atoli mieysce wyiątek od tego prawidła, gdy przeciw posiedzicielowi dóbr nieruchomych zachodzi osobista skarga, wynikaiąca z posiadania gruntu lub z czynów,

lungen fließt, die er in der Eigenschaft als Gutsbesitzer vorgenommen hat. Wenn daher ein solcher Gutsbesitzer

1) die mit seinem Pachter oder Verwalter eingegangenen Verbindlichkeiten zu erfüllen, oder
2) die zum Besten des Grundstücks geleisteten Vorschüsse oder gelieferten Materialien und Arbeiten zu vergüten sich weigert, oder
3) die Patrimonial-Gerichtsbarkeit oder ein ähnliches Befugniß mißbraucht, oder
4) seine Nachbarn im Besitz stört;
5) sich eines auf das benachbarte Grundstück ihm zustehenden Rechts berühmt, oder
6) wenn er das Grundstück ganz oder zum Theil veräußert und den Kontrakt nicht erfüllt oder die schuldige Gewähr nicht leistet,

so muß derselbe in allen diesen Fällen bei dem Gerichtsstande der Sache Recht nehmen, wenn sein Gegner ihn in seinem persönlichen Gerichtsstande nicht belangen will.

Art. 26 Eben so begründet ausnahmsweise auch der Besitz eines Lehngutes oder die gesammte Hand daran, zugleich einen persönlichen Gerichtsstand.

Erbschaftsklagen.

Art. 27. Erbschaftsklagen werden da, wo die Erbschaft sich befindet, erhoben und zwar dergestalt, daß, wenn die Erbstücke zum Theil in dem einen, zum Theil in dem andern Staatsgebiet sich befinden, der Kläger seine Klage zu theilen verbunden ist, ohne Rücksicht, wo der größte Theil der Erbschafts-Sachen sich befinden mag.

Doch werden alle bewegliche Erbschaftsstücke angesehen, als befänden sie sich an dem Wohnorte des Erblassers. Aktiv-Forderungen werden ohne Unterschied, ob sie hypothekarisch sind, oder nicht, den beweglichen Sachen beigezählt.

Gerichtsstand des Arrests.

Art. 28. Ein Arrest darf in dem einen Staate und nach den Gesetzen desselben, gegen den Bürger des anderen Staates ausgebracht und verfügt werden,

które on w własności iako posiadacz przedsięwziął. Gdy więc takowy posiedziciel dóbr

1) wzbrania się dopełnić przyiętych względem swego dzierzawcy lub zarządzcy obowiązków, lub
2) wynagrodzić poczynione na rzecz gruntu zaliczenia lub dostawione materyały i roboty, albo
3) nadużywa patrymonialnéy iurysdykcyi lub podobnego prawa, albo
4) narusza swych sąsiadów w posiadaniu;
5) chełpi się z służącego mu prawa do sąsiedzkiego gruntu, lub
6) gdy grunt cały lub część onego sprzedaie a kontraktu niedopełnia lub winnéy rękoymi nieuiszcza,

wówczas winien tenże rozprawiać się we wszystkich tych przypadkach in foro rei, skoro przeciwnik iego nie chce go w osobistém iego forum zapozwać.

Art. 26. Równie posiadanie dóbr lennych lub wspólnego względem nich prawa lennego sposobem wyiątku uzasadnia zarazem forum osobiste.

Skargi spadkowe.

Art. 27. Skargi spadkowe zanoszą się tam, gdzie się spadek znayduie, i wprawdzie tak, że, skoro szczegóły spadku znayduią się po części w iedném, po części w drugiém państwie, powód winien swą skargę dzielić, bez względu na to, gdziekolwiek się naywiększa część spadku znayduie.

Wszakże wszelkie szczegóły spadku uważane będą, iakoby się w mieyscu zamieszkania spadkodawcy znaydowały. Pretensye czynne bez różnicy, czy są hipoteczne lub nie, przyliczaią się do rzeczy ruchomych.

Forum aresztu.

Art. 28. Areszt może być w iedném państwie i podług ustaw onegoż, przeciw obywatelowi drugiego państwa wniesionym i roz-

unter der Bedingung jedoch, daß entweder auch die Hauptsache dorthin gehöre, oder daß sich eine wirkliche gegenwärtige Gefahr auf Seiten des Gläubigers nachweisen lasse. Ist in dem Staate, in welchem der Arrest verhangen worden, ein Gerichtsstand für die Hauptsache nicht begründet: so ist diese, nach vorläufiger Regulirung des Arrestes, an den zuständigen Richter des anderen Staates zu verweisen. Was dieser rechtskräftig erkennt, unterliegt der allgemeinen Bestimmung im Art. 2.

Gerichtsstand des Kontraktes.

Art. 29. Der Gerichtsstand des Kontraktes, vor welchem eben sowohl auf Erfüllung als wie auf Aufhebung des Kontraktes geklagt werden kann, findet nur dann seine Anwendung, wenn der Kontrahent zur Zeit der Ladung in dem Gerichtsbezirk sich anwesend befindet, in welchem der Kontrakt geschlossen worden ist, oder in Erfüllung gehen soll.

Dieses ist besonders auf die auf öffentlichen Märkten geschlossenen Kontrakte, auf Viehhändel und dergleichen anwendbar.

Besonders bei Wechsel-Verschreibungen.

Art. 30. Die Klausel in einer Wechselverschreibung, wodurch sich der Schuldner der Gerichtsbarkeit eines jeden Wechselgerichts, in dessen Gerichtszwang er zu dessen Verfallzeit anzutreffen sei, unterworfen hat, wird als gültig, das hiernach eintretende Gericht, welches die Vorladung bewirkt hat, für zuständig, mithin dessen Erkenntniß für vollstreckbar an den in dem anderen Staate belegenen Gütern anerkannt.

Gerichtsstand geführter Verwaltung.

Art. 31. Bei dem Gerichtsstande, unter welchem Jemand fremdes Gut oder Vermögen bewirthschaftet oder verwaltet hat, muß er auch auf die aus einer solchen Administration angestellten Klagen sich einlassen: es müßte denn die Administration bereits völlig beendigt und der Verwalter über die gelegte Rechnung quittirt seyn. Wenn daher ein aus der quittirten Rechnung verbliebener Rückstand gefordert, oder eine ertheilte Quittung angefochten wird; so kann die-

porządzonym, pod tym atoli warunkiem, że albo i główna sprawa tamże należy, lub że istotne iawne niebezpieczeństwo na stronie wierzyciela udowodnioném być może. Jeżeli w państwie, w którém areszt podniesiony, nie iest uzasadnione forum dla główney sprawy: tedy ta, po uprzedniém uregulowaniu aresztu, ma być odesłaną do właściwego Sędziego drugiego państwa. Co ten prawomocnie zawyrokuie, podlega ogólnemu przepisowi w Art. 2gim.

Forum kontraktu.

Art. 29. Forum kontraktu, gdzie tak o dopełnienie, iako też zniesienie kontraktu skarzyć można, wtenczas tylko znayduie zastósowanie, gdy Kontrahent podczas zapozwania znayduie się obecnym w obwodzie sądowym, w którym kontrakt został zawartym, lub ma być dopełnionym.

To stósuie się szczególniéy do zawieranych na publicznych targach kontraktów, na handel bydła i tym podobne.

Mianowicie przy zapisach wexlowych.

Art. 30. Klauzula w zapisie wexlowym, przez którą dłużnik poddał się jurysdykcyi każdego sądu wexlowego, w którego obrębie jurysdykcyinym w czasie do spłacenia wexlu oznaczonym natrafionym być może, uznaie się za ważną, sąd w skutek tego działaiący, który zapozew uskutecznił, za właściwy, a zatém wyrok iego za mogący być wyexekwowanym na dobrach w drugiém państwie położonych.

Forum prowadzonéy administracyi.

Art. 31. W tém forum, pod którém kto gospodarował lub zarządzał obcemi dobrami lub maiątkiem, winien tenże wdawać się także w skargi z takowego zarządu wynikaiące: chybaby zarząd zupełnie iuż był ukończonym i zarządziciel z złożonego rachunku pokwitowanym. Gdy więc pozostała z pokwitowanego rachunku zaległość iest żądaną, lub legalność udzielonego kwitu sprawy iest przedmiotem;

-ses nicht bei dem vormaligen Gerichtsstande der geführten Verwaltung geschehen.

Ueber Intervention.

Art. 32. Jede echte Intervention, die nicht eine besonders zu behandelnde Rechtssache in einem schon anhängigen Prozeß einmischt, sie sei prinzipal, oder akzessorisch, betreffe den Kläger oder den Beklagten, sei nach vorgängiger Streitankündigung oder ohne dieselbe geschehen, begründet gegen den ausländischen Intervenienten die Gerichtsbarkeit des Staates, in welchem der Haupt-Prozeß geführt wird.

Wirkung der Rechtshängigkeit.

Art. 33. Sobald vor irgend einem in den bisherigen Artikeln bestimmten Gerichtsstande eine Sache rechtshängig geworden ist, so ist der Streit daselbst zu beendigen, ohne daß die Rechtshängigkeit durch Veränderung des Wohnsitzes oder Aufenthalts des Beklagten gestört oder aufgehoben werden könnte.

Die Rechtshängigkeit einzelner Klagsachen wird durch Insinuation der Ladung zur Einlassung auf die Klage für begründet erkannt.

2) In Hinsicht der Gerichtsbarkeit in nicht streitigen Rechtssachen.

Art. 34. Alle Rechtsgeschäfte unter Lebenden und auf den Todesfall, werden, was die Gültigkeit derselben rücksichtlich ihrer Form betrifft, nach den Gesetzen des Ortes beurtheilt, wo sie eingegangen sind.

Wenn nach der Verfassung des einen oder des andern Staates die Gültigkeit einer Handlung allein von der Aufnahme vor einer bestimmten Behörde in demselben abhängt; so hat es auch hierbei sein Verbleiben.

Art. 35. Verträge, welche die Begründung eines dinglichen Rechts auf unbewegliche Sachen zum Zweck haben, richten sich lediglich nach den Gesetzen des Orts, wo die Sachen liegen.

Auslieferung der Verbrecher.

3) In Rücksicht der Strafgerichtsbarkeit.

Art. 36. Verbrecher und andere Uebertreter von Strafgesetzen werden, soweit nicht die nachfolgenden Artikel Ausnahmen bestimmen, von dem einen Staate dem andern nicht ausgeliefert, sondern wegen

wówczas nie może to mieć mieysca w przeszłém forum prowadzonéy administracyi.

O Interwencyi.

Art. 32. Każda istotna interwencya, która osobno traktować się maiący przedmiot prawny nie obeymuie w wiszącym iuż procesie, niechay ona będzie pryncypalną lub akcessoryiną, tyczy się powoda lub powodowanego, niechay nastąpiła po uprzedniém zawiadomieniu o sporze zachodzącym lub bez tegoż, upoważnia przeciw zagranicznemu interwenientowi jurysdykcyą państwa, w którym główny process iest prowadzonym.

Skutek trybu postępowania w sprawie wiszącéy.

Art. 33. Skoro przed którém w dotychczasowych artykułach oznaczonèm forum sprawa została rozpoczętą, należy spor tamże ukończyć, tak, iż tryb postępowania w sprawie toczącéy się przez zmianę zamieszkania lub pobytu oskarzonego przeszkodzonym lub zniesionym być nie może.

Tryb postępowania w wiszących sprawach poiedyńczych uznaie się za ugruntowanym przez doręczenie zapozwu do odpowiedzi na skargę.

2) Co do sądownictwa w sprawach niespornych.

Art. 34. Wszelkie czynności prawne między żyiącymi i na przypadek śmierci, rozpoznaią się, co do ważności ich pod względem ich formy, według ustaw mieysca, w którém były zawarte.

Jeżeli podług urządzeń iednego lub drugiego państwa ważność czynności iedynie od przyięcia przed oznaczoną władzą w témże zależy, ma się przy tém pozostać.

Art. 35. Umowy, maiące za cel uzasadnienie iakiego prawa rzeczowego do rzeczy nieruchomych, reguluią się iedynie według ustaw mieysca, w którém rzeczy są położone.

Wydawanie zbrodniarzów.

3) Co do sądownictwa karnego.

Art. 36. Zbrodniarze i inni przestępcy ustaw karnych, nie będą, o ile następne artykuły wyiątków nie stanowią, przez iedno państwo drugiemu wydawani, lecz za popeł-

der in dem andern Staate begangenen Verbrechen und Uebertretungen von dem Staate, dem sie angehören, und nach dessen Gesetzen, gerichtet.

Daher findet denn auch ein Kontumazial-Verfahren des andern Staates gegen sie nicht statt.

Vollstreckung der Straf-Erkenntnisse.

Art. 37. Wenn der Unterthan des einen Staates in dem Gebiete des andern sich eines Vergehens oder Verbrechens schuldig gemacht hat, und daselbst ergriffen und abgeurtheilt worden ist, so wird, wenn der Verbrecher vor der Strafverbüßung sich in seinen Heimath-Staat zurückbegeben hat, von diesem das Erkenntniß des ausländischen Gerichts, nach vorgängiger Requisition und Mittheilung des Urtheils, sowohl an der Person als an den im Staatsgebiet befindlichen Gütern des Verurtheilten vollzogen, vorausgesetzt, daß die Handlung, wegen deren die Strafe erkannt worden, auch nach den Gesetzen des requirirten Staates als ein Vergehen oder Verbrechen erscheint, und nicht zu den blos polizei-finanzgesetzlichen Uebertretungen gehört, von welchen der nächstfolgende Artikel handelt.

Bedingt zu verstattende Selbststellung.

Art. 38. Hat ein Unterthan des einen Staates Strafgesetze des andern durch solche Handlungen verletzt, welche in dem Staate, dem er angehört, gar nicht verpönt sind, z. B. durch Uebertretung eigenthümlicher Abgabengesetze, Polizei-Vorschriften und dergleichen, und welche demnach von diesem Staate auch nicht bestraft werden könnten, so soll auf vorgängige Requisition zwar nicht zwangsweise der Unterthan vor das Gericht des andern gestellt, demselben aber sich selbst zu stellen, verstattet werden, damit er sich gegen die Anschuldigungen vertheidigen und gegen das in solchem Falle zulässige Kontumazial-Verfahren wahren könne.

Art. 39. Der zuständige Strafrichter darf auch über die aus dem Verbrechen entsprungenen Privat-Ansprüche mit erkennen, wenn wegen derselben von dem Beschädigten adhärirt worden ist.

Auslieferung der Geflüchteten.

Art. 40. Unterthanen des einen Staates, welche wegen Verbrechen oder anderer Uebertretungen ihr Vaterland verlassen und in den andern Staat sich geflüchtet haben, ohne daselbst zu Unterthanen aufgenommen worden zu seyn, werden, nach vorgängiger

nione w drugiém państwie zbrodnie i przestępstwa przez rząd, do którego należą, i według iego ustaw, będą sądzeni.

A zatém też postępowanie zaoczne drugiego państwa nie ma przeciw nim mieysca.

Spełnianie wyroków karnych.

Art. 37. Skoro poddany iednego państwa w drugiém państwie zbrodnią iaką popełnił, i tamże został schwytanym i osądzonym, wówczas, ieżeli zbrodzień przed poniesieniem kary powrócił do państwa rodzinnego, dopełnia się przez toż wyrok sądu zagranicznego, — po uprzedniéy rekwizycyi i udzieleniu wyroku — tak na osobie iako też na znayduiącym się w państwie maiątku osądzonego, rozumi się, iż czyn, z powodu którego kara została zawyrokowaną, także według ustaw rekwirowanego państwa uważa się za przewinienie lub zbrodnię, i nie należy do iedynie przestępstw ustaw policyino-finansowych, o których następuiący artykuł stanowi.

Warunkowo dozwolić się maiące stawienie się dobrowolne.

Art. 38. Jeżeli poddany iednego państwa przestąpił ustawy karne drugiego przez takowe czyny, które w państwie, do którego on należy, żadnéy niepodlegaią karze, n. p. przez przestąpienie właściwych obcemu kraiowi ustaw podatkowych, przepisów policyinych i t. p. a które też przez państwo to nie mogłoby być karane, wówczas, za poprzedniczą rekwizycyą, nie ma być wprawdzie poddany przed sąd drugiego państwa stawionym, ma mu iednak być dozwoloném stawić się dobrowolnie, ażeby się mógł przeciw obwinieniom bronić i przeciw dozwolonemu w takim razie postępowaniu zaocznemu zabezpieczyć.

Art. 39. Właściwy Sędzia może także razem zawyrokować i względem wynikłych ze zbrodni prywatnych pretensyi, skoro uszkodzony domagał się tego.

Wydawanie zbiegłych.

Art. 40. Poddani iednego państwa, którzy dla zbrodni lub innych wykroczeń oyczyznę swą opuścili i do drugiego uszli kraiu, nie będąc tam za obywateli przyiętymi, wydani będą, po uprzedniéy rekwizycyi za zwróce-

Requisition gegen Erstattung der Kosten, und zwar, wenn wegen Unvermögenheit der Inquisiten oder sonst die Untersuchungs-Kosten niedergeschlagen werden müssen, nur der baaren Auslagen z. B. für Atzung, Transport, Porto und Kopialien, ausgeliefert.

Auslieferung der Ausländer.

Art. 41. Solche eines Verbrechens oder einer Uebertretung verdächtige Individuen, welche weder des einen noch des andern Staates Unterthanen sind, werden, wenn sie Strafgesetze des einen der beiden Staaten verletzt zu haben beschuldigt sind, demjenigen, in welchem die Uebertretung verübt wurde, auf vorgängige Requisition gegen Erstattung der Kosten, wie diese im vorigen Artikel bestimmt ist, ausgeliefert; es sei denn, daß der Staat, welchem er als Unterthan angehört, auf die vorher von dem requirirten gemachte Anzeige der Verhaftung, jene Uebertreter selbst reklamirt, und ihre Auslieferung zur eigenen Bestrafung in Antrag bringt.

Verbindlichkeit zur Annahme der Auslieferung.

Art. 42. In denselben Fällen, wo der eine Staat berechtigt ist, die Auslieferung eines Beschuldigten zu fordern, ist er auch verbunden, die ihm von dem andern Staate angebotene Auslieferung anzunehmen.

Stellung der Zeugen.

Art. 43. In Kriminal-Fällen, wo die persönliche Gegenwart der Zeugen an dem Ort der Untersuchung nothwendig ist, soll die Stellung der Unterthanen des einen Staats vor das Untersuchungsgericht des andern zur Ablegung des Zeugnisses, zur Konfrontation oder Rekognition, gegen vollständige Vergütung der Reisekosten und der Versäumniß, nie verweigert werden.

Art. 44. Da nunmehr die Fälle genau bestimmt sind, in welchen die Auslieferung der Angeschuldigten oder Gestellung der Zeugen gegenseitig nicht verweigert werden soll, so hat im einzelnen Fall die Behörde, welcher sie obliegt, weder vorgängige reversales de observando reciproco zu erfordern, noch dafern sie nur eine Provinzial-Behörde ist, in der Regel erst die besondere Genehmigung der ihr vorgesetzten Ministerial-Behörde einzuholen, es sei denn, daß im einzelnen Falle die Anwendung des Abkommens noch Zweifel zuließe, oder sonst ganz eigenthümliche

niem kosztów, i wprawdzie, ieżeli dla niezamożności inkwizytów lub dla innych przyczyn koszta indagacyi umorzone być muszą, za zwróceniem tylko gotowych wydatków, n. p. za utrzymywanie, transport, porto i copialia.

Wydawanie cudzoziemców.

Art. 41. Podeyrzane o zbrodnię lub przestępstwo iakie osoby, które ani iednego, ani drugiego państwa nie są poddanymi, będąc obwinionemi o przestąpienie ustaw karnych któregokolwiek kraiu, zostaną temu kraiowi, w którym przestępstwo popełnione, na poprzednią rekwizycyą wydane za zwrotem kosztów, iak takowy w przeszłym artykule iest przepisany; wyiąwszy, iżby rząd, którego są poddanymi, na uczynione wprzódy przez zarekwirowany rząd doniesienie o poymaniu, reklamował sam pomienionych przestępców i żądał ich wydania, aby ich sam ukarał.

Obowiązek przyięcia wydania.

Art. 42. W tych samych przypadkach, w których iedno państwo mocném iest żądać wydania obwinionego, iest oraz obowiązaném przyiąć ofiarowane mu przez drugie państwo wydanie.

Przystawianie świadków.

Art. 43. W sprawach kryminalnych, w których potrzebną iest osobista przytomność świadków w mieyscu badania, dostawienie poddanych iednego państwa dla złożenia świadectwa, konfrontacyi lub rekognicyi, nie ma być nigdy odmówionem za zupełném wynagrodzeniem kosztów podróży i zmudy.

Art. 44. Gdy tedy oznaczone są ściśle przypadki, w których wydanie obwinionych lub dostawienie świadków obustronnie odmówioném być nie może, zaczém w szczególnym przypadku władza, która do tego iest obowiązaną, nie ma ani żądać uprzedniego zaręczenia na piśmie wzaiemności, ani, ieżeli iest tylko władzą prowincyalną, poszukiwać wprzód wyraźnego zatwierdzenia przełozonéy iey władzy ministeryalnéy, chybaby w poiedyńczym przypadku wykonanie

Bedenken hervorträten. Unterbehörden bleiben aber unter allen Umständen verpflichtet, keinen Menschen außer Landes verabfolgen zu lassen, bevor sie nicht zu dieser Auslieferung die Autorisation der ihnen unmittelbar vorgesetzten Behörde eingeholet haben.

Art. 45. Sämmtliche vorstehende Bestimmungen gelten nicht in Beziehung auf die Königlich-Preußischen Rhein-Provinzen. Rücksichtlich dieser hat es bei der Verordnung vom 2. Mai v. J. sein Bewenden.

Art. 46. Die Dauer dieses Abkommens wird auf 12 Jahre, vom 1. Januar 1825 an gerechnet, festgesetzt. Erfolgt ein Jahr vor dem Ablaufe keine Aufkündigung von der einen oder der andern Seite, so ist es stillschweigend als auf noch 12 Jahre weiter verlängert anzusehen.

Gegenwärtige im Namen Sr. Majestät des Königs von Preußen und Sr. Königl. Hoheit des Großherzogs von Sachsen-Weimar und Eisenach zweimal gleichlautend ausgefertigte Erklärung soll, nach erfolgter gegenseitigen Auswechselung, Kraft und Wirksamkeit in den beiderseitigen Landen haben und öffentlich bekannt gemacht werden.

Berlin den 25. Juni 1824. und
Weimar den 8. Juni 1824.

(L. S.) v. Bernstorff. (L. S.) v. Fritsch.

konwencyi zostawiało ieszcze iaką wątpliwość, lub okazały się przeszkodne temu okoliczności szczególnego rodzaiu. Niższe władze zaś obowiązane są, ażeby pod żadnym warunkiem nikogo z kraiu nie wydawać, iak tylko za upoważnieniem przełożoney im bezpośrednio władzy.

Art. 45. Wszystkie powyższe postanowienia nie tyczą się Król. Pruskich prowincyi Reńskich. Względym tych pozostaie się przy ustawie z d. 2. Maia r. z.

Art. 46. Trwanie tey konwencyi ustanawia się na lat 12, rachuiąc od d. 1. Stycznia 1825. Jeżeli rok przed upłynieniem nie nastąpi wypowiedzenie z iedney lub drugiey strony, uważa się domyślnie za przedłużoną na drugie lat 12.

Ninieysze w imieniu N. Króla Pruskiego i Jego Królewiczoskiey Mci W. Xiążęcia Sasko - Weymarskiego i Eisenachskiego, w dwóch równobrzmiących exemplarzach wygotowane oświadczenie, ma, po nastąpioném zobopolném wymienieniu, mieć moc i skutek w obustronnych kraiach i być publicznie ogłoszoném.

W Berlinie dnia 25. Czerwca 1824. a w Weymarze d. 8. Czerwca 1824.

(L. S.) Bernstorff. (L. S.) Fritsch.

(Nro. 879.)

Tarif

wonach das Durchlaßgeld durch die stehende Brücke zwischen Cöln und Deutz erhoben werden soll. Vom 29. Juni 1824.

1) Für die Oeffnung des gewöhnlichen Durchlasses von jedem Fahrzeuge Funfzehn Silbergroschen.
2) Für die Oeffnung eines ganzen Jochs, Drei Thaler.

Gegeben Berlin, den 29. Juni 1824.

(L. S.) Friedrich Wilhelm.
v. Bülow. v. Lottum.

(Nro. 879.)

Taryfa

opłat od przepuszczania przez stoiący most między Kolonią i Deutz. Z dnia 29. Czerwca 1824.

1) Za otworzenie zwyczaynego przepustu od każdego statku Piętnaście Srebrników.
2) Za otworzenie każdego całego iarzma, Trzy Talary.

Dan w Berlinie d. 29. Czerwca 1824.

(L. S.) FRYDERYK WILHELM.
Bülow. Lottum.